

D A G E N S T E R J E N Y T T

=====

Dagens TERJENYTT er i sin helhet laget i regi av logenes reisekomite for ODD FELLOWS i AUST-AGDER. Det inneholder bare reisestoff. Dette gjøres for å presentere vår egen reisekomite og det den arbeider med. Dessuten finner vi det riktig å presentere et svensk ODD FELLOW foretagende på reiseområdet. Vi har hatt kontakt med dem, og de vil gjerne ha et nærmere samarbeid med oss.

Logenes reisekomite 1988-89 består av følgende:

KLARA LANGFELDT ANDERSEN	LOGE NR. 51 FORTUNA
AASE MARIE GRANERUD	LOGE NR. 51 FORTUNA
BERNT GRØNLIE	LOGE NR. 61 TERJE VIGEN
SVEIN SØRENSEN	LOGE NR. 61 TERJE VIGEN
OLAV GANGNES	LOGE NR. 98 HENRIK IBSEN
DAG RUNAR PEDERSEN	LOGE NR. 98 HENRIK IBSEN
OLAV M. MYHRE	LOGE NR. 107 TORUNGEN
JAN A. NILSEN	LOGE NR. 107 TORUNGEN

SVEIN SØRENSEN er formann og JAN A. NILSEN er sekr. Komiteens formål er å arrangere de såkalte A-turer. Dette er lengre turer i inn- og utland og omfatter ODD FELLOWS med deres respektive.

B-turer er kortere turer som omfatter ODD FELLOWS og deres familier. Disse arrangeres for og av den enkelte loge.

Reisekomiteen ble dannet etter at loge TERJE VIGEN og loge TORUNGEN hadde arrangert hver sin vellykket utenlandstur i 1987. TERJE VIGEN arrangerte en lang-weekend bussrundtur DANMARK - TYSKLAND SVERIGE i mai måned. Turen samlet 38 deltagere og reiseleder var SVEIN SØRENSEN.

TORUNGEN arrangerte en NON-STOP busstur DANMARK - TYSKLAND - FRANKRIKE - SPANIA. Denne høstturen varte i 10 dager med en ukes opphold i TOSSA DE MAR ved MIDDELHAVSKYSTEN. 39 deltok på turen med reiseledere KARIN og OLAV M. MYHRE - WENCHE K. og JAN A. NILSEN.

Høsten 1987 ble det tatt initiativ til å lage en felles turkomite mellom brødre fra logene i ARENDAL. Rebekkaloge nr. 51 FORTUNA og loge nr. 98 HENRIK IBSEN fikk høre om planene og dermed var samarbeidet raskt et faktum. De fire OM-er utnevnte 2 representanter hver, og reisekomiteen hadde sine første møter 16.11.87 og 30.11.87 med konstituering på det sistnevnte møte.

Komiteen velger hver høst ut turprogrammet for det kommende år. Deretter lysenes det ut anbud overfor aktuelle turoperatører. Komiteen velger turoperatør, varighet, reisemåte, tidspunkt, etc.

Dessuten samordnes påmeldinger, bestillinger, økonomiske opplegg, osv. For hver tur oppnevnes minst to ansvarlige ledere.

For 1988-sesongen ble det valgt ut en MOSEL/RHINEN tur i juni og en JUGOSLAVIA tur i september. Dessverre måtte Tysklandsturen avlyses da den samlet bare 15 deltagere.

Det viser seg imidlertid at der er sterke signaler om å arrangere en slik "VIN-TUR".

Foruten signaler gjennom den store "markedsundersøkelsen" komiteen gjennomførte vinteren 1988, får vi stadig henvendelser om å arrangere en slik tur. Denne gangen har vi valgt den uka i mai som inneholder både 1. mai og Kr. Himmelfarts dag. Dermed trenger ikke folk å ta så mye fri.

Situasjonen midt i januar er faktisk at vi har flere påmeldte enn i hele fjor. Og dette er før innhold og pris er oppgitt.

Turen til NOVIGRAD i JUGOSLAVIA ble gjennomført 09.09. - 19.09.88 med 64 deltagere, medregnet INGER MARIE og SVEIN SØRENSEN - WENCHE K. og JAN A. NILSEN som reiseledere.

Dette var en busstur med dobbeltdekker. Reiseruten DANMARK - TYSKLAND(Overnatting) - ØSTERRIKE - ITALIA - JUGOSLAVIA - retur u/Italia.

R E I S E N E I 1 9 8 9

=====

Som meldt i TERJE NYTT like før jul, planlegger logenes reisekomite 2 turer i 1989. Vi har nå valgt turoperatører for begge turene. I dagens TERJENYTT gir vi opplysninger om opplegget.

De som melder seg på, vil selvsagt få egne informasjonsskriv med turdetaljer.

Vær oppmerksom på at ITALIA-turen har 2 vesentlig endringer i forhold til opplysningene i TERJE NYTT.

1. TIDSPUNKTET er nå fastsatt til 25.08. - 03.09.89. Dette for å unngå kollisjon med logenes installasjonsmøter i september.

2. STEDET, dersom turen blir med fly, er endret til RIMINI. Dette fordi aktuelle selskaper ikke har reiser til LIDO DE JESOLO. Det blir selvsagt likevel utflukt til VENEZIA. I tillegg kan det bli utflukt til lilleputtstaten SAN MARINO.

PÅMELDING TIL TURENE:

Bruk en vanlig bankgiroblankett. Den fylles ut med det som mangler og påføres et beløp på minst kr. 500.- pr. person pr. tur. Skriv hvilken tur beløpet gjelder (også om det ønskes fly eller buss ved ITALIA-turen). Innsendingen av bankgiroen vil da bli registrert som påmelding. Alle innbetalinger må sendes på bankgiro til:

TOSSA v/ Jan A. Nilsen
Kongleveien 12,
4800 ARENDAL

Kontonummer: 6311 09 55725

OBS! 15. februar 1989 er en meget avgjørende dato. Etter denne dato avgjøres det om MOSEL/RHINENTuren går. Vi avgjør antagelig også om det blir flytur og/eller busstur til ITALIA.

Ved "overtegning" gjelder prinsippet: "Den som kommer først til mølla, får først male." Påmeldings-tidspunktet avgjør. På den annen side må vi ta forbehold om nok deltagere for å arrangere en tur.

1989

TUR NR. 1/89: M O S E L/R H I N E N

=====

Dette regner vi som en ordentlig kosetur i rhinsk- og moselvinens vugge. Hovedbasen i RHINDALEN vil være den kjente lille vinbyen RÜDESHEIM. Mange fra ARENDAL og omegn har besøkt denne by, idet Arendalsrussen i mange år arrangerte russeturer hit. Hovedbasen i MOSELDALEN er den skjønnne lille byen (godt opp i dalen) som heter BERNKASTEL/KUES med Bernkastel og Kues på hver sin side av Moselelva.

VÅRT FORLØPIGE TURPROGRAM SER SLIK UT:

Fredag 28.04.89: Nattferja til FREDRIKSHAVN. Lugar.
Lørdag 29.04.89: FREDRIKSHAVN - GOSSLAR. Ca.700 km.
Søndag 30.04.89: GOSSLAR - RÜDESHEIM. Ca. 370 km.
Mandag 01.05.89: RÜDESHEIM. Utflukt. Overnatting.
Tirsdag 02.05.89: RÜDESHEIM. Utflukt. Overnatting.
Onsdag 03.05.89: RÜDESHEIM - BERNK./KUES. Ca.200 km.
Torsdag 04.05.89: BERNKASTEL/KUES. Utflukt. Overnatt.
Fredag 05.05.89: MOSELDALEN - WINTERBERG - HAMELEN, Ca. 500 km. Hvor er rottefangeren ? Overnatting;
Lørdag 06.05.89: HAMELEN - HIRTSHALS. Ca. 670 km.
Ferja til KRISTIANSAND.

OBS!

PRIS: kr. 3.500.- pr. pers og dekker følgende:
Båt LARVIK-FREDRIKSHAVN og HIRTSHALS-KRISTIANSAND. **OBS.**
Bussrundtur i moderne turistbuss.
Overnatting i dobbeltrom. 1/2 pensjon (frokost/middag).
Diverse utflukter så som: Båttur på Rhinen, besøk på festning, vinmuseum, vin-brennvinsfabrikk, vinkjeller, bussturer til LORELEY, TRIER(romerbyen), etc.
2 av utfluktene har inkl. lunsj.
Det arbeides med å få lugar med i prisen ved nattfart.

Ønske om enkeltrom kommer i tillegg.

ANTALL påmeldinger som er kommet innen 15.02.1989, avgjør om det blir tur eller ei.

Påmeldingen er i første omgang ikke bindende.

Bindende dato vil bli gitt de påmeldte senere.

ITALIATUREN AUGUST/SEPTEMBER 1989

=====

Dette regner vi som en badetur til MIDDELHAVET - med besøk i VENEZIA som et høydepunkt. Dersom oppholdet blir på LIDO DE JESOLO, vil deltagerne kunne ta så mange dagsturer til VENEZIA de selv ønsker. ETT besøk til VENEZIA er imidlertid innkalkulert i prisen uansett hvor oppholdet blir.

FANTASTISK! MED FLY

Tur til RIMINI 26.08 - 02.09.89. Avreise fra FORNEBU. Pris pr. person i dobbeltrom er 2.800.- kr. Over 60 år 2.600.- kr. Prisen inkluderer ferieskatt, tur til Venezia og San Marino, avbestillingsforsikring og HALVPENSJON. Kr. 125.- i tillegg for enkeltrom. Reisen fram og tilbake til FORNEBU kommer i tillegg. Dessverre kan vi bare disponere 27 plasser og påmeldingsfristen MÅ være SENEST 10. februar. Vi lager venteliste ved overtegning.

VÆR SNAR!

MED BUSS :

Dette er en NON-STOP tur med buss direkte til LIDO DE JESOLO 25.08 - 03.09.89.

Vårt foreløpige program ser slik ut:

FREDAG 25.08.: Nattferja LARVIK - FREDRIKSHAVN.

LØRDAG 26.08.- SØNDAG 27.08.(Formiddag): Bussturen.

Vi reiser via ØSTERRIKE (INNSBRUCK) - BRENNERPASSET.

SØNDAG 27.08.- LØRDAG 02.09.(Morgen): LIDO DE JESOLO.

LØRDAG 02.09.- SØNDAG 03.09.: Bussturen hjem.

SØNDAG 03.09.: HIRTSHALS - KRISTIANSAND.

Pris pr. person i dobbeltrom anslåes til å være ca. 3.000.- ved minst 35 deltagere. Over 40 reduserer prisen ytterligere.

Prisen inkluderer buss tur/retur, båt tur/retur, halvpensjon, Rolig familiehotell 200m fra strand m/ eget avsnitt med frie strandstoler. Romene har bad, WC og balkong. Stor utendørs terrasse og restaurant med god mat. VENEZIA-turen inkluderer entreer, båttur og besøk på glassblåseri.

T U R S A N G H E F T E

Reisekomiteen har laget et sanghefte med sangene som er diktet og avsunget på de ODD FELLOW turer som til nå har vært arrangert.

Heftet inneholder 24 sanger, 23 av disse har bror JØRGEN PEDERSEN i loge TERJE VIGEN stått for. Derfor er det riktig å si at heftet først og fremst er samlet for å takke bror JØRGEN for hans store innsats til nå på våre turer.

Både hans diktning og framføring av sangene har betydning mye for det sosiale liv på våre turer.

Sangene i heftet er satt opp i kronologisk rekkefølge slik at "gangen" i turen kan følges. Foran hver sang er melodien oppgitt og br. JØRGEN har selv laget en del kommentarer mellom noen av sangene. Heftet er sendt alle turdeltagerne og dem som har meldt at de ønsker å motta reiseinformasjon.

Om andre ønsker å motta heftet, er der fremdeles en viss mulighet. Kontakt reisekomiteen, telf.: 24927

ØNSKE OM REISE-INFORMASJON

Det er kostbart å lage og sende ut informasjon idag. Ønsker du å være på informasjonslista vår, må du enten delta på en tur eller oppgi til oss at du ønsker å få tilsendt slik informasjon. Det er ikke sikkert at vi kan få brukt TERJE NYTT hvert år. Si fra til en av oss, ring eller rett og slett send en av oss slippen nedenfor.

.....klipp.....
Jeg ønsker å få tilsendt fremtidig informasjon om reiser som søkes gjennomført for ODD FELLOWS.

Navn:

Telefon:

Adresse:

Loge nr.:

SVENSK E ODD FELLOWS RESOR I DAGENS TERJE NYTT

=====

På en del sider i dagens TERJE NYTT presenterer vi Odd Fellow turer som blir arrangert av svenske Odd Fellow brødre. Vi har hentet stoff fra et turprogramhefte de har laget vedrørende turer som blir arrangert i 1989 og 1990.

Dersom du ønsker å delta på en eller flere av turene er det bare å sende anmeldingsblanketten direkte til en av de brødrene i SVERIGE som står nevnt under. Nødvendige opplysninger finner du i dagens TERJE NYTT. Si også fra til oss hva du melder deg på til. Vi vil spesielt gjøre oppmerksom på turen til passjonsspillene i OBERAMMERGAU, august 1990. Noen fra vårt distrikt har allerede meldt seg på, bl.a. formannen og sekretæren i vår reisekomite. Om flere kom med på denne turen, kunne vi nok lage noe felles. Et er i hvertfall sikkert: Vi klarer ikke å lage egen tur fra Aust-Agder til OBERAMMERGAU.

For at du skal få et lite innblikk i hva passjonsspillene i OBERAMMERGAU dreier seg om, har vi klippet en del stoff om dette fra DET BESTE i 1970. Du finner det i dagens TERJE NYTT.

De brødrene som står bak de svenske reisene er:

GUNNAR JIVEGÅRD, KUNG VALDMARS VÅG 63,
592 00 VADSTENA, TELF: 0143/13210

KARL-GUSTAV JOHANSSON, HESTSKOVÅGEN 54,
462 54 VÄNERSBORG; TELF: 0521/18896

Svenskenes målsetting med disse reiser har og er å skape gode kontakter mellom ODD FELLOWS og REBEKKAS i ulike land. Et slikt kontaktutbytte kan medføre en utvikling av ODD FELLOW-tanken i EUROPA og SKANDINAVIA.

Vær oppmerksom på at for alle reiser i deres program gjelder "de av SRF och KO gemensamt antagna resevilkoren med avbestallningsregler."

Fullstendige vilkår sendes på anmodning. Turprisene regner vi med er oppgitt i svenske kr.

NB!

1989

- TERJE NYTT -

Side 9

TUR NR. 1 MED SVENSKENE 1989
ENGLAND - BEIGIA - HOLLAND - TYSKLAND

=====

Avreise: 27.04.89 - 11 dager - Pris: Ca. 5.500.- Kr.
Halvpensjon. Båt fra GØTEBORG til ENGLAND først.
Rundtur med buss. Enkeltramstillegg: 100.-kr pr natt

Dessverre kolliderer denne turen med vår tur til MOSEL/RHINEN. Derfor finner vi det ikke riktig å føre opp flere opplysninger. Ønsker du flere opplysninger, kontakt oss eller bruk blanketten bak.

1989

TUR NR. 2 MED SVENSKENE 1989
SOMMER I VADSTENA 10.08 - 13.08.89

=====

Vadstenalogenes tradisjonelle ODD FELLOW-helg fortsetter 1989 for fjerde året på rad.

Deltagere fra NORGE, TYSKLAND, HOLLAND, BELGIA og SVERIGE. Vi gjengir fra programmet:

TORS DAG 10.08.89:

- Kl. 18.00: VADSTENA Rådhus. Hilsen. Velkomstdrink.
- Kl. 19.00: Broderloge med 53 WASABORGEN. For ikke brødre: Bildeframvisning fra pavebesøket.
- Kl. 20.30: Tradisjonell svensk kraftsupe.

FREDAG 11.08.89:

- Kl. 10.00: Byvandring og besøk på slottsutstilling.
- Kl. 12.00: Lunch i ODD FELLOWgården.
- Kl. 14.00: Visning av BJÄLBOÄTTENS palats.
- Kl. 15.00: Møte med BIRGITTA SØSTRENE i VADSTENA.
- Kl. 15.30: ØRTAGÅRDEN - kroppens og sjelens oase.
- Kl. 19.00: Søsterloge med 20 KATARINA. For ikke søstre: Bildeframvisning fra pavebesøket.
- Kl. 20.30: Måltid serveres i KUNGASALEN, underhold.

LØRDAG 12.08.89:

- Kl. 09.00: Utflukt til: GAMLA LINKÖPING, linköpingslogenes logehus, BERGS sluser og GØTA KANAL. Tradisjonell rødinglunch ombord.
- til
- Kl. 17.00. Formiddagskaffe i LINKÖPING. Retur.
- Kl. 19.00: Grillfest med musikalsk underholdning og dans på KUNGS STARBY.

SØNDAG 13.08.89:

- Kl. 09.00: Avreise til OMBERGs nejder. Besøk på OMBERG. Morgenkaffe i det fri.
Kl. 11.00: Høymesse i HEDA kirke. EX ANIMO-koret.
Kl. 12.00: Kirkeomvisning. Besøk ved Røkstenen m.m.
Kl. 13.00: Svenskt smørgåsbord på VÅVERGÅRDEN.
Avslutning med avskjedshilsner, etc.

INNKVARTERING:

- A. Kr. 1.485.- pr. person. KUNGS STARBY vertshus eller hotell KLOSTERGÅRDEN i rom med dusj/WC.
B. Kr. 1.285.- pr. person. KUNGS STARBY vertshus uten dusj/WC.(i korridoren.)

Prisen omfatter: Dobbeltrom(+300.-kr for enkeltrom) 4 frokoster, måltider, guider og utflukter.

Reisen til SVERIGE kommer i tillegg.

PÅMELDING: ExOM GUNNAR JIVEGÅRD, KUNG VALDMARS VEG 63, 592 00 VADSTENA, SVERIGE.

TELF: Dag 0143/13650, kveld 0143/13210

1989 / TUR NR. 3 MED SVENSKENE 1989

DET HELLEGE LANDET OG JORDAN - ULTIMO OKTOBER

=====

14 dager i slutten av oktober. Pris ca. 9.000.- kr. Halvpensjon.

DAG 1: Flyavreise fra OSLO via KØBENHAMN til AMMAN. Middag ombord i flyet. Overnatting.

DAG 2: Til JORDANDALEN - ALLENBYBROEN - ISRAEL - direkte til JERUSALEM.

DAG 3-8: JERUSALEM. Utflukter og sight-seeing: Gamlebyen med TEMPELPLASSEN, AL AGSA-mosken KLIPPEmosken, OLJEBERGET, KIDRONDALEN og SIONSBERGET med NATTVERDSSALEN, modellen JERUSALEM på JESU tid, HADASSAH-sykehuset med CHAGALmaleriene, YAD VASHEM-minnesmerket over Nazitiden, DØDE HAVET m/bading, Funnstedet av DØDEHAVSRULLENE, JERIKO, BETLEHEM, og muligens HEBRON med de gamle patriark gravene i MAKPELAS grotte.

- DAG 9: Nordover til TIBERIEN innom HAIFA, KARMEL, ELIAGROTTEN, NASARETH, KANAEN og TABOR.
DAG 10: GENESARETSJØEN - KAPERNAUM - BANJAS
DAG 11: ØRKENEN. Klippebyen PETRA. AQABA bad/hvile.
DAG 12-13: Bad og hvile ved RØDE havet.
DAG 14: Fly hjem - AQABA - AMMAN - KØBENHAMN.

Ved å sende inn blanketten reserverer du plass på reisen. IKKE bindende fra din side. Når du så etter hvert får det endelige programmet, skal påmeldingsavgiften på kr. 500.- innbetales og dermed har du bestemt deg for å være med.

Det reserveres for at reiseruten kan bli forandret eller at andre uforutsette endringer kan skje. Dersom reisen blir avlyst på grunn av uroligheter, etc, tilbakebetales alt det innbetalte.

1990

TUR NR. 4 MED SVENSKENE 1990
PASSJONSSPILLENE I OBERAMMERGAU

PRIS CA. 5.500.- kr.

Å se de fine passjonsspillene i OBERAMMERGAU i SYD-TYSKLAND er blitt en tradisjon ved ODD FELLOWRESORNA. I 1990 beregnes det å gjernomføre en reise i juni og en reise i august. Reiselengden blir 11 dager og går antagelig via MOSELDALEN. Vi kommer til å søke kontakt med noen tyske loger for besøk.

Be om å få program snarest og gjør en foreløpig(preliminar) påmelding. Antall plasser til disse passjonsspillene er begrenset og pleier å ta slutt lang tid før spillene starter. Fyll ut anmeldingsblanketten bak. (SIDE 19)

Mange fra AUST-AGDER har vist interesse for en slik tur og flere har allerede meldt seg på AUGUSTturen. LES STOFFET OM PASJONSSPILLENE I DETTE TERJE NYTT. Ønsker du mer opplysninger om spillene? Ta kontakt!! Men VÆR SNAR.

SE SIDENE : 12 - 18 I DETTE TERJE NYTT

1990

- TERJE NYTT -
TUR NR. 5 MED SVENSKENE 1990
EUROPEISK ODD FELLOWMØTE I BERLIN.

Side 12

Alle skandinaviske ODD FELLOWS inviteres til BERLIN-
logen BEROLINAS 100-års jubileum og det store ODD
FELLOWMØTET der i mai/juni 1990.

ODD FELLOWS fra hele EUROPA kommer.

Et kor og et jazzband fra VADSTENA deltar. Videre
blir det en mengde aktiviteter i regi av vertslogen.
Det kommer til å bli minst en buss fra SVERIGE da
mange allerede har meldt sin interesse til å møte
verdensbyen BERLIN, mange ODD FELLOWS og fremforalt
en aktiv og entusiastisk vertsløge, BEROLINALOGEN.
Prisen er ikke fastsatt enda, men reisen blir på
ca. 7 dager og vil koste rundt kr. 3.500.-.

EXOM GÜNTER SCHULZE i BEROLINALOGEN er ansvarlig for
alle jubileumsforberedelsene og ønsker gjennom dette
forløpige program, å hilse så mange skandinaviske
søstre og brødre som mulig, velkommen til BERLIN.
Send anmeldingsblanketten for mer opplysninger
og/eller forløpig påmelding.

Særtrykk fra Det Beste

Ober- ammergau holder sitt løfte

*For over 300 år siden inngikk
landsbyboerne i Oberammer-
gau en pakt med Vårherre for
å slippe unna en farlig pest.*

*Siden har byen trofast oppført
sitt berømte pasjonsskuespill en
gang hvert tiende år*

AV JANET GRAHAM

DET ER nesten som en religiøs
valfart når over en halv mil-
lion mennesker fra alle kanter, av
verden setter kursen mot en småby
ved foten av de bayerske alper. De
fleste blir innlosjert i enkle verts-
hus, og dagen etter sitter de i seks
og en halv time på harde trebenker
— noen må til og med stå — for å
se et skuespill om Kristi lidelse og
død. Men det er en opplevelse de
aldri glemmer.

FRA 1970

DET BESTE

Pasjonsskuespillet i Oberammergau blir fra først til sist arrangert og oppført av amatører — bønder, butikkdamer, treskjærere — og likevel er det en av de største kassesuksesser teaterhistorien kan berette om. Teksten er gammelmodig og barnslig; musikken er påvirket av Haydn, men temmelig søtladen, og selv det teologiske innhold er blitt kritisert som bigott og foreldet. Men tilskuere fra mange trossamfunn og språkområder har erklært seg enige med ham som engang sa at «når De først har sett pasjonsskuespillet i Oberammergau, blir De aldri mer det samme menneske.»

Førsteoppførelsen fant sted i 1634, og siden er forestillingen blitt gjentatt hvert tiende år i nesten tre og et halvt århundre for å oppfylle et høytidelig løfte som ble gitt i 1633. Det året ble Europa herjet av en fryktelig pest som kostet hundretusener livet. Innbyggerne i Oberammergau sperret atkomsten til landsbyen i et desperat forsøk på å unngå smitten. Men en mann ved navn Kaspar Schisler snek seg forbi vaktpostene for å komme hjem til familien, og han førte pesten med seg. På kort tid døde over hundre mennesker under fryktelige smerter. Landsbyens innbyggere var da som nå fromme katolikker og søkte hjelp hos Gud: Hvis han ville skåne dem, lovet de å vise sin takknemlighet ved å oppføre et spill om Kristi lidelse og død «hvert tiende år fra nå av og til evig tid». Og fra den dagen, forteller kroniken, ble ingen flere rammet av pesten.

Et stolt privilegium. I 1680 be-

*Beatrix Lang, som spiller Maria i årets pasjonsskuespill
Foto: Fritz Henle*

*Dr. Helmut Fischer, som fremstiller Kristus
Foto: Luthansa*

*Hermann Haser, som spiller Peter
Foto: Luthansa*

OBERAMMERGAU HOLDER SITT LØFTE

sluttet Oberammergaus innbyggere å oppføre pasjonsspillet i alle «runde» tiår, og det har de fortsatt med siden. Dramaet begynner med Jesu inntog i Jerusalem, fulgt av hans hjerteskjærende avskjed med moren, den siste nattverd og Judas' forræderi, og formiddagens oppførelse slutter med at Jesus blir tatt til fange på Oljeberget. Annen del av forestillingen kommer etter en pause på to og en halv time. Jesus blir ført frem for yppersteprestene, og så følger de mer og mer gripende opptrinn hvor han blir spottet, hudstrøket, får tornekronen på hodet og blir dømt til døden. Til slutt får vi den dramatiske klimaks med korsfestelsen, begravelsen og den triumferende oppstandelse.

Skjønt det er verdens lengste drama, har de energiske amatørerne i Oberammergau påtatt seg å oppføre det fem ganger om uken i 20 uker. I begynnelsen av oktober, etter 100 forestillinger, går deltagerne i prosesjon en halv mils vei til Ettal-klosteret, hvor det blir holdt en takkegudstjeneste, og så er tiden inne til livlige festligheter i alle vertshus. Nå blir pasjonsspillet lagt til side i en ny tiårsperiode, men omtrent med det samme må arrangørene være forberedt på å få de første brev med billettbestillinger for sommeren 1980. Det er heller ikke til å unngå at mange interesserte er nødt til å bli skuffet, for det er håpløst å skaffe plass til alle. I sesongen 1970 er det rundt regnet en million mennesker som ikke har fått billetter.

Til tross for den verdensberøm-

melse pasjonsskuespillet har fått, blir det fremdeles ikke bare oppført for tilskuernes skyld, men også for å tilfredsstille et åndelig behov hos de medvirkende selv. Å bli født i Oberammergau er ensbetydende med å arve en oppgave som samtidig er et stolt privilegium. Omkring 1700 av byens 5000 innbyggere spiller en aktiv rolle i oppførelsen — og blir dypt påvirket av dramaet så lenge de lever. På husene deres er det vakre freskomalerier med religiøse motiver; gatene bærer slike navn som Judasgasse (Judasmuget) og Am Kreutzweg (Korsets vei), og hele bybildet domineres av det mektige korset som er reist på toppen av Kofelberg.

Selv om det er ti års opphold mellom forestillingene, er byens liv hele tiden preget av pasjonsspillet. Kor og orkester er til stadighet opptatt med prøver og konserter, og tar ofte prisen ved musikkfester i distriktet. I årene mellom pasjonsskuespillene blir det dessuten oppført religiøse og klassiske dramaer for å holde skuespillerne i trening; de vekker alltid sterk interesse og gir stoff til mange spekulasjoner. Mon Hans blir for gammel til å spille apostelen Peter neste gang? Har Susi forutsetninger for å bli en god Maria Magdalena?

Guds hjelp. To år før en ny spille-sesong blir byens innbyggere innkalt til møte i den store teaterbygningen, og borgermesteren ber om formell godkjenning av beslutningen om å oppføre pasjonsspillet enda en gang. En komité bestående av borgermesteren selv, de sytten medlemmer i bystyret og seks oppnevnte borgere

DET BESTE

får i oppdrag å fordele rollene — et meget ansvarfullt verv. Før avstemningen deltar komitéen i en særskilt messe for å be om Guds hjelp. Når skuespillerne er utpekt og alle navnene skrevet opp på en stor tavle, får alle de mannlige rollehavende offisiell ordre om å la hår og skjegg vokse. Parykker, løsskjegg og sminke må ikke forekomme.

I år spilles Kristus av Helmut Fischer, en advokat på 38 år. Han var stand-in i rollen i 1960 og måtte rykke inn og spille den fem ganger. «Den er fysisk uhyre anstrengende og krever meget god kondisjon,» sier han. «Og rent psykisk krever den også at skuespilleren gjør sitt ytterste.» Alt i alt må han lære utenat replikker på til sammen 7000 ord; og han må være på scenen i fem timer.

Hermann Håser, den vennlige, hvithårede treskjæreren som spiller apostelen Peter, fant jeg i hans atelier. Treskjæring er det mest alminnelige yrke blant de medvirkende i pasjonsspillet, for tiendeparten av byens innbyggere har det til levebrød. «En billedskjærer må ha god iakttagelsesevne — han må studere både ansiktsuttrykk og bevegelser,» sa Håser til meg. «Her i Oberammergau har vi drevet med treskurd i århundrer, og vi håper at det også hjelper oss til å bli bedre skuespillere.»

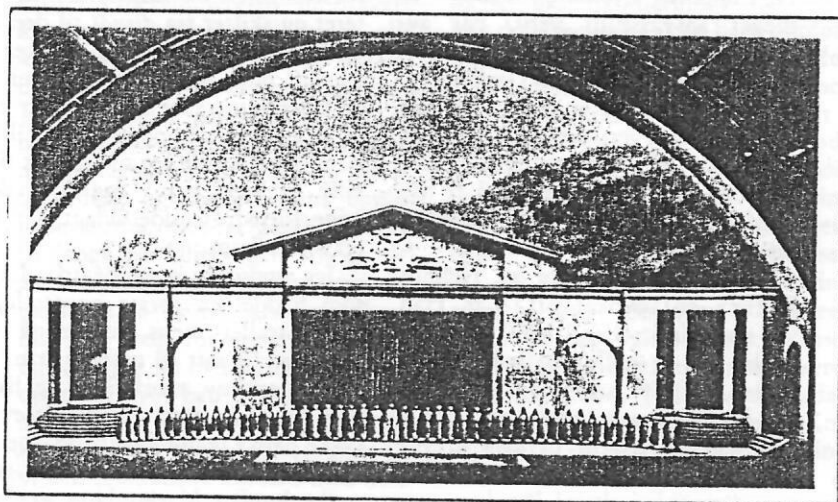
Årets Maria Magdalena heter Christl Rutz; hun er datter av en enke og hjelper henne med å drive familiens vertshus. I festspillsesongen har de 28 nattegjester og 60 spisegjester. Christl er med og serverer

frokosten før hun sykler til teateret og skifter fra *dirndl* til den blå og gygne kledningen hun bruker på scenen. Hun nedstammer fra en av de oberammergauere som var med på å avlegge det opprinnelige løfte i 1633. «Kanskje jeg overhodet ikke ville ha vært her i dag hvis ikke mine forfedre hadde avlagt det løftet,» sier hun.

Jeg oppsøkte også Beatrix Lang, som hadde sin første opptreden i pasjonsspillet mens hun ennå var spedbarn og satt på morens arm. Nå er hun en høy, mørkhåret og livlig pike på 22 år, som underviser evnesvake barn i tegning og håndarbeide. I år er det hun som er utsett til å spille Jomfru Maria. Hun er fullt oppmerksom på at mange mennesker både i og utenfor byen forbinder hennes person med den rollen hun spiller, så hun bruker ikke miniskjørt og røker ikke på offentlige steder, og hun har ikke bundet seg til noen bestemt ung mann.

Taus demonstrasjon. På en eller annen måte klarer Oberammergau hver spillesesong å motta, huse, be- spise og transportere over 5000 gjester pr. døgn. Det innebærer en fordobling av den ordinære befolkning — omtrent som om London eller New York skulle ta imot nærmere åtte millioner tilreisende på én gang. Vertshus og hoteller må pus- ses opp og utvides, parkeringsplas- ser og ekstra totalettmuligheter ord- nes, veier repareres, elektrisitets- forsyningen økes, post- og telefon- service forbedres enormt. Det blir organisert et spesielt, frivillig brann- korps på 80 mann. En gruppe på

OBERAMMERGAU HOLDER SITT LØFTE

Et utsnitt av auditoriet og den åpne scenen med fjellene i bakgrunnen - Foto: Huber

40 sykepleiere driver sine egne øvelser, likeså de 40 trafikkvaktene som skal regulere tilstrømmingen av 100 000 biler og 8000 busser i sommerens løp. Fem og tyve kontorfolk besvarer daglig opptil 500 brev om pasjonsspillet. Mesteparten av billettene blir reservert sammen med losji for to netter, og en leid datamaskin tar hånd om syndfloden av bestillinger.

Mange av dem som kommer til Oberammergau for første gang, er redde for at byen skal ha fått et kommersielt preg, men den engstelsen er grunnløs. Til tross for at spillene uten tvil har vært til gagn for byen, er det en utbredt overbevisning at ingen bør ha personlig økonomisk fordel av dem. Derfor nekter byen konsekvent å gå med på at pasjonsskuespillet — som stort sett

har karakter av en gudstjeneste — blir tatt opp på lydbånd, sendt i TV, innspilt som film eller vist på turné. I 1922, da Oberammergau kjempet med alvorlige økonomiske problemer (på grunn av depresjonen i Tyskland ble oppførelsen utsatt fra 1920 til 1922) kom det et fantastisk tilbud fra et Hollywood-selskap som ville kiope filmretten til spillet. Innbyggernes svar ble en taus demonstrasjon: like etter den siste forestillingen var de ute på gatene med glattbarbert ansikt og kortklippet hår. På den måten viste de sin forakt for omverdenens materialistiske vurderinger.

Naturen spiller med. I tidens løp har teksten til pasjonsspillet hatt fire svært forskjellige versjoner, som i tur og orden er blitt klandret for å være altfor kaotisk, altfor religiøs,

DET BESTE

Et tablå med Den siste nattverd
Foto: Huber

altfor overtroisk, altfor gammeldags og amatørmessig. Lederne for jødiske organisasjoner i Tyskland, Storbritannia og De forente stater har dessuten beskyldt skuespillet for å være antisemittisk. De protesterer mot visse avsnitt, for eksempel disse ordene i scenen med Pilatus: «Hans blod komme over oss og over våre barn!» Også i Oberammergau har det hevet seg sterke røster for at teksten må revideres. Men flertallet av byens innbyggere er like urokkelige som de urgamle fjellene omkring dem. «Det er vårt spill,» sier de, og er både forbauset og forbitret over at fremmede prøver å blande seg opp i deres anliggender.

I år oppføres pasjonsspillet for 36. gang. Opprinnelig var det bare en håndfull opptredende som spilte for naboer og venner utenfor sogne-

kirken. Etter 1830 begynte de å fremføre spillet på Pasjonsmarken, ikke langt fra hovedgaten. Teateret ble bygd på dette stedet i 1900 og utvidet i 1930. Selv om tilskuerne nå sitter under tak, er en stor del av scenen fremdeles åpen, slik at Alpene uforlignelige kulisser øker skjønnheten i skuespillet.

Selve teateret er ikke noe arkitektonisk mesterverk. Oberammergau turistsjef, Carl Bauer, sier ganske nøkternt: «De må betrakte det som en paraply.» Og en kjempeparaply er det virkelig med sine nakne stålbjelker som hvelver seg 50 meter over auditoriet. Bygningen har sitteplasser til 5200 personer og ståplasser til ytterligere 400.

Meget av rammen om det stor slagne dramaet er skapt av Vårherres hånd. Svaler piler over scenen. Jesus

OBERAMMERGAU HOLDER SITT LØFTE

rir inn i Jerusalem på et esel av kjøtt og blod. Lyden av kubjeller og synet av de majestetiske fjellene øker tilskuernes følelse av å være med, å være vitne til levende historie. (Ingen biler får komme i nærheten av teateret og bryte naturens fortryllelse under en forestilling, og både sivile og militære fly overholder en stilltiende avtale om at det ikke skal forekomme overflyvninger.) Blå himmel, tåke, regn, snø, solskinn, lysset som stadig skifter — alt bidrar til å øke den dramatiske effekt. Og det er et bemerkelsesverdige faktum at tiden for korsfestelses-scenen, mellom klokken fire og halv fem om ettermiddagen, er den tiden da tordenvær forekommer oftest i denne fjelltrakt. Mange uforglemmelige spilledager har rullende torden og dramatiske lyn gjort den store tragedien ekstra virkningsfull.

«Jeg tror...» Etter gammel tradisjon er det ingen applaus når teppet faller etter siste akt. Tilskuerne strømmer ut i stille ettertanke, og mange gråter, overveldet av den hjertespjærende opplevelsen. Noen av dem er gamle mennesker som omsider har fått virkeliggjort

sitt livs drøm. Andre er ungdommer som har skaffet seg et minne for livet. Endel er overbeviste kristne som reiser fra Oberammergau med fornyet og styrket tro. Men selv ikke-troende innrømmer, at pasjonsspillet har påvirket dem. Den britiske teaterkritikeren Bernard Levin skrev i 1960: «Selv om man mangler den tro som gir beretningen liv, kan man ikke unngå å bli sterkt grepet av dens budskap. Så overveldende, så vidunderlig, så hjerteskjærende, men likevel så frydefull er den måten dramaet oppføres på.»

Over tre millioner mennesker har sett pasjonsspillet i Oberammergau bare i vårt århundre. Det har overlevd krig, hungersnød, politisk bannlysning, væpnet okkupasjon, religiøs undertrykkelse og økonomiske katastrofer. Borgermester Ernst Zwink, en av etterkommerne av dem som avla det opprinnelige løfte, sa til meg: «Jeg tror pasjonsspillet vårt kommer til å leve like lenge som kristendommen — enten det blir for et publikum på en håndfull mennesker eller en halv million.»

I en verden av brutte avtaler er iallfall dette løftet blitt trofast holdt.

OBS!

OBS!

SE NESTE SIDE

VI SOM HAR MELDT OSS PÅ FRA AUST-AGDER
HAR KRYSSSET AV FØLGENDE:

- ANMÄLA OSS
- VILL HA MER INFORMASJON
- OBERAMMERGAU AUGUSTI 1990

SEND ANMÄLNINGSBLANKETT PÅ SIDE 19.
TIL EN AV DE ADRESSENE DU FINNER PÅ
SIDE 8

ANMÄLNINGSBLANKETT - BEGÄRAN OM YTTERLIGARE
INFORMATION.

Namn: _____

Adress: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

Ställning i logen: _____

Medresenärs namn: _____

Ställning i logen: _____

Jag/Vi önskar:

Anmäla mig/oss

Vill ha mer information

Bo i enkelrum/dubbelrum

Anmälan - begäran om ytterligare information
gäller:

Resan till England-Belgien-Holland
1989-04-27

Vadstenadagarna 1989-08-10

Israelresan oktober 1989

Berlinresan maj/juni 1990

Berlin/Oberammergau maj/juni 1990

Oberammergau augusti 1990

RANDVIK MATSENTER
RISØR

SAFETY FIRST

Haakon Guttormsen
Innehaver

Adr.: Solberg - 4800 Arendal
Tlf. 041-98 211

FORHANDLER I BRANN OG TYVERIVERN

**KUWANT
SKO**

Friholmsgt 2
4800 Arendal

Storgt. 32
4890 Grimstad

Bilhuset a.s.

Strømsbusletta 8
Postboks 1663 N-4800 Arendal
Tlf.: 041-26 040

Vinco-gruppen består av
Sjuten Bilcenter a.s. Jacob Jorkjend a.s og Bilhuset a.s

Vinco

**TOR
ERIKSENS
GARTNERI**

GRØM, 4890 GRIMSTAD. TLF. 041/ 40059 — BOLIG 41 312

Grønnsaker og blomster Engros

AGDERMØBLER &
MUSIKK

NILS IVAR STAD

Boks 47, 4891 GRIMSTAD

Jan Stangeland

4791 Lillesand

**LILLESAND
AUTO-SENTER**

ANSTEIN NØRSETT TLF.041-70560-4790 LILLESAND

**AGDER
ENTREPRENØR**

AGDER ENTREPRENØR AS
Torvgaten 3
Postboks 269 4801 Arendal
Telefon 041-25 468 21707

Tryfres
KJØKKENA/S

RADIO
OG
FJERN SYN

NATIONAL ELEKTRO

ARENDA L

Sloa

Tlf. (041) 22 100

GRIMSTAD

Løkkestr 7

Tlf. (041) 41 992

LILLESAND

Jernbanegt.

Tlf. (041) 70 116

SERVICE MOBILTLF (097) 43 325 · 20 349

PEDERSEN & CO.

FISKEHALLEN

TELEFON 21 166 - 23 113

arena
amat

K KREDITIKASSEN
Arendal

DnC

J.HUSEBYES EFTE.

— ELEKTROHUSET
PÅ TORVET I ARENDAL
TLF. 041-21 708 — 21 892

— bygget for
driftsikkerhet

Arendal Auto %

Strømmen, Sentralb. 94 133

GARDINER OG UTSTYRSVARER

Gardin

SPESIALEN AS

GÅGATEN, ARENDAL - TLF. 041-25267

SIGAS

SHIP & INDUSTRY SERVICE AS
GRIMSTAD - NORWAY

Ships & Industry
Service A/S. Boks 20
4891 Grimstad
Tlf. 041 41 214

The surface preparation
specialist in
southern Norway.

Sandblasting, painting, anticorrosion
engineering and construction

MEDLEM
NORGES
OPTIKER
FEBUND

Sigurd Vik

VIK-GÅRDEN
TORVET ARENDAL · TLF 21 747

Anfinn Nilsen as

BYGG OG
TØMRERMESTERFORRETNING
TLF.: 15 483 -85 046
VI TREFFEST LETTEST OM KVELDEN
MEDLEM AV MESTERHUS OG NBF

Snitter fra Phønix er ingen gjennomsnitter

— og det blir du og dine gjester glade for ...
Ring vår catering-service:
Tlf. 041-25160.

müllerhotell Phønix
TYHUVEN ARENDAL

DANYKO A.S

ELEKTROTEKNISKE KOMPONENTER

TØNNEVOLDSGT. 29
POSTBOKS 48
N-4891 GRIMSTAD
Tlf.: 041-40 288

PASTELL
garn og utstyr

Strandgt. 9, 4950 Risør
Tlf.: 041-50 890

HUSK!

Når det gjelder sports- og
fritidsutstyr går vi til

ØSTREGATE - ARENDAL - TLF. 21476

SVEIN SØRENSEN

SIVILARKITEKT MNAL NPA

BOKS OG JARL ARENDAL TEL 2142412

SNOOPI

Langbryggen 11 - 4800 Arendal

Spesialbutikken for
PIPER, TOBAKK OG SIGARER
BØKER • BLADER
Godt utvalg i Konfekt.

Entreprenør

Prøv FISKEMAT fra

BJØRN RØISLAND

Tvedestrand
Tlf.: 041-62 412

 Blom
MØBLER A/S

Møbler - Tepper - Elektrisk

4870 FEVIK
Tlf.: 041-47 112

**Martin
Knutsen**

maskinentreprenør
Telefon 24 031 — Arendal

Salve Gauslå A/s

BRØNNBORING

Telefon 20 122

**Torsbudalen
Servicesenter**

THYGESEN & KRISTIANSEN

Alltid gode tilbud

TELEFON (041) 25 955 — 4801 ARENDAL

SCAND
BOATS

A/S

Skotøihuset

SCAND
CAR

**BLÅ-DRESS
SMOKING
LIVKJOLER**

Og alt i
ekvipering

**KVALITET - SERVICE
FAGFOLK**

LANGBRYGGEN-ARENDAL

NORSKE FINA A.S

LOSVEIEN 26, 4816 KOLBJØRNSVIK

Tlf. varebest.: 041-20610 - 20322

Sonekontor: 041-29345

FINA

AUT. RØRLEGGER

Thv. Bredeesen